

Tadeusz Malinowski
Członek KKK PIIB, Czł. SEP

UDZIAŁ SEP W PRZYGOTOWANIU IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA DO PRZEPROWADZANIA EGZAMINÓW NA UPRAWNIENIA BUDOWLANE ELEKTRYKÓW

1. Wstęp. Treść referatu z konieczności obejmuje szerszy zakres zagadnień niż wynikałoby to z jego tytułu. Ustawa – Prawo budowlane [1] i ustawa o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa i urbanistów [2] powierza tym samorządom nadawanie i pozbawianie uprawnień budowlanych, uznawanie kwalifikacji zawodowych cudzoziemców oraz nadawanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego w specjalnościach określonych w ustawie – Prawo budowlane, a także przeprowadzanie egzaminów oraz potwierdzanie kwalifikacji osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień budowlanych.

Egzaminy na uprawnienia budowlane poprzedza procedura kwalifikacyjna, polegająca na sprawdzeniu zgodności wykształcenia i nabytej praktyki ze specjalnością i zakresem uprawnień tych osób i dopuszczenia ich do egzaminu.

Udział SEP w przygotowaniu IIB do przeprowadzania egzaminów jest zaledwie częścią współpracy Stowarzyszenia z Izłą. Wśród enumeracyjnie wymienionych zadań IIB w art. 8 Ustawy o samorządach zawodowych w pkt. 6 wymieniono współdziałanie Izby ze stowarzyszeniami zawodowymi, w pkt. 8 – współdziałanie w doskonaleniu kwalifikacji zawodowych inżynierów budownictwa i w pkt. 11 – opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących architektury, budownictwa lub zagospodarowania przestrzennego. Dla realizacji tych zadań 26 sierpnia 2002 r. Komitet Organizacyjny IIB zawarł porozumienie w sprawie współdziałania ze Stowarzyszeniami Naukowo-Technicznymi (PZITS, PZITB, SEP, SITkom, SITPNiG, SITWM, Zw. Mostowców RP). Realizacja zadań IIB określonych w ustawie [2] i porozumieniu ze SN-T znalazła potwierdzenie w uchwałach i ramowym programie działania Izby na kadencję 2002 – 2006 r. przyjętych przez I Krajowy Zjazd PIIB. SEP aktywnie uczestniczy w realizacji tych zadań. Dotychczasowy zakres zaangażowania Stowarzyszenia we współdziałanie z PIIB opisano w kolejnych rozdziałach referatu.

2. Współpraca SEP z Komitetem Organizacyjnym IIB

Stowarzyszenie Elektryków Polskich było przeciwnie tworzeniu IIB. Po uchwaleniu ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa i urbanistów przez Sejm wystąpiło do Prezydenta RP z wnioskiem o niepodpisanie jej. Praktycznie SEP podjęło współpracę po ogłoszeniu ustawy w Dz.U. Nr 5 z 2001r. poprzez desygnowanie 2-ch przedstawicieli Stowarzyszenia (T.Malinowski i T. Rosak) do składu osobowego Komitetu Organizacyjnego Izby powołanego Zarządzeniem Ministra RR i B z 29 maja 2001 r. Znaleźli się w nim 4 przedstawiciele z PZITB i po 2 z PZITS, SEP, SITKom, SITPNiG, SITWM i ZWRP, Przewodniczącym został wybrany S.Kuś (PZITB) a wiceprzewodniczącym T.Rosak (SEP). W późniejszym czasie Minister RRiB dokooptował do tego składu posła Andrzeja Chrzanowskiego z Zielonej Góry.

Pierwsze posiedzenie Komitetu Organizacyjnego odbyło się 18 czerwca 2001 r. Podjęto uchwały w sprawie nazwy i siedziby Komitetu, w sprawie liczby, obszaru i siedzib okręgowych izb inżynierów budownictwa. Powołano 16 okręgowych izb inżynierów budownictwa obejmujących obszar działania administracyjnego każdego z 16 województw, a mianowicie: 1) Dolnośląska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa we

Wrocławiu, 2) Kujawsko-Pomorska OIIB – w Bydgoszczy, 3) Lubelska OIIB – w Lublinie, 4) Lubuska OIIB – w Gorzowie, 5) Łódzka OIIB w Łodzi, 6) Małopolska OIIB – w Krakowie, 7) Mazowiecka OIIB – w Warszawie, 8) Opolska OIIB – w Opolu, 9) Podkarpacka OIIB – w Rzeszowie, 9) Podkarpacka OIIB – w Rzeszowie, 10) Podlaska OIIB – w Białymstoku, 11) Pomorska OIIB – w Gdańsku, 12) Śląska OIIB – w Katowicach, 13) Świętokrzyska OIIB – w Kielcach, 14) Warmińsko-Mazurska OIIB – w Olsztynie, 15) Wielkopolska OIIB – w Poznaniu i 16) Zachodnio-Pomorska OIIB – w Szczecinie. 24 września 2001 r. powołano spośród członków komitetu delegatów (pełnomocników) okręgowych w wyżej wymienionych województwach. W późniejszym czasie powołano 17) Zielonogórską OIIB w Zielonej Górze.

Na kolejnych posiedzeniach Komitetu Organizacyjnego w 2001 r. przyjęto regulamin wyboru delegatów na pierwsze zjazdy okręgowych IIB, ramowy regulamin wyborów organów okręgowej IIB na pierwszych zjazdach tych izb i regulamin pierwszych zjazdów okręgowych IIB. 10 grudnia 2001 r. określono zasady wstępnego warunkowego wpisu na listę członków okręgowej IIB na podstawie złożonych deklaracji wstąpienia do IIB, przyjęto regulamin: pierwszych zjazdów okręgowych i wyboru delegatów na pierwszy krajowy zjazd IIB. 18 marca 2002 r. w uzupełnieniu wcześniej podjętych uchwał przyjęto apel o wyborze delegatów na pierwszy krajowy zjazd i władz okręgowych IIB w branżach objętych działalnością Izby Inżynierów Budownictwa, co pozwoliłoby im na pełne uczestnictwo w działalności Izby a także na wybranie kandydatów lepiej znanych przez delegatów poszczególnych branż niż przez cały elektorat. Dla zapewnienia właściwej współpracy IIB ze stowarzyszeniami naukowo-technicznymi przygotowany został projekt porozumienia. Opracowano projekty wszystkich potrzebnych dokumentów dla organizacji obrad pierwszego Zjazdu krajowego oraz projekt Statutu Izby IB. Do końca czerwca 2002 r. zorganizowano i przeprowadzono pod nadzorem pełnomocników Komitetu pierwsze zjazdy okręgowe we wszystkich 16 województwach, a także w dodatkowym Okręgu Zielonogórskim, utworzonym w wyniku starań tego środowiska i aprobaty Ministerstwa Infrastruktury. Na zjazdach tych wybrano zgodnie z ustawą o samorządach zawodowych władze okręgowe izb i delegatów na I krajowy Zjazd IIB, który przewidziano w dniach 27 – 28 września 2002 r.

1 lipca 2002 r. Minister Infrastruktury wydał zarządzenie nr 11 w sprawie powołania Komitetu Organizacyjnego IIB, którym anulował zarządzenie Ministra RR i B z 21 maja 2001 r. i powołał Komitet Organizacyjny w nowym składzie bez konsultacji ze Stowarzyszeniami N-T.

3. I Krajowy Zjazd Izby Inżynierów Budownictwa

W dniach 27-28 września 2002 r. obradował w Warszawie I Krajowy Zjazd Izby Inżynierów Budownictwa. Zgodnie z porządkiem obrad wybrano prezesa Izby, członków rady Krajowej IIB, przewodniczących i członków Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego i Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej. Zjazd przyjął nazwę izby „Polska Izba Inżynierów Budownictwa”. Uchwalono: statut Izby, Kodeks Etyki Zawodowej i regulaminy – Rady Krajowej, Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego i Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej oraz analogicznie regulaminy: Okręgowej Rady Izby, Okręgowej Komisji Rewizyjnej, Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej, Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego i Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej. Przyjęto program działania Izby i podjęto uchwały dotyczące zasad gospodarki finansowej, systemu rejestracji członków Izby i inne.

Niewielką przewagą głosów przyjęto apel o równomierne wybranie do władz Izby kandydatów ze wszystkich specjalności reprezentowanych przez stowarzyszenia naukowo-techniczne, co zapewnić miało pełną i harmonijną realizację zadań Izby w zakresie wszystkich specjalności. Wyniki wyborów wskazują, że wyborcy zignorowali ten apel. **Do Rady Krajowej liczącej 40 członków** wybrano: 3 elektryków, 4 osoby z inst. sanitarnych, 3 - z budownictwa mostowego, 2 - z bud. drogowego, 2 - z bud. wodno-melioracyjnego i 25 osób z budownictwa ogólnego. **Do Krajowej Komisji Rewizyjnej** (9 osób) wybrano: 2 elektryków, 3 osoby z inst. sanitarnych, 1 - z bud. drogowego i 3 - z budownictwa ogólnego. **Do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej** (17 osób): 1 elektryk, 2 osoby z bud. wodno-melior., 1 - z bud. most., 2 - z bud. drog., 11 - z bud. ogólnego. **Do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego** (17 osób): 3 elektryków, 4 osoby z inst. sanit., 2 - z bud. mostowego, 1 - z bud. wodno-melior., 1 - z bud. drogowego i 6 osób z bud. ogólnego. **Krajowym Rzecznikiem Odpowiedzialności Zawodowej** został przedstawiciel budownictwa mostowego a jego zastępcami: 2 osoby z inst. sanit., 1 - z bud. drogowego i 2 - z bud. ogólnego.

Jak wynika z tego przeglądu władz PIIB są zdominowane przez członków o specjalności budownictwa ogólnego a np. w KKK nie ma nawet 1 przedstawiciela instalacji sanitarnych. Podobne wyniki wyborów zanotowano w wielu izbach okręgowych. Rozwiązanie tego problemu powinno być podjęte w przygotowaniach do II Krajowego Zjazdu Delegatów Izby i na zjeździe.

4. Porozumienie w sprawie współdziałania Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych z Polską Izbą Inżynierów Budownictwa

Wspomniane wcześniej porozumienie zawarte 26 sierpnia 2002 r. przez Komitet Organizacyjny IIB ze Stowarzyszeniami Naukowo-Technicznymi (PZITS, PZITB, SEP, SITK, SITPNiG, SITWM i ZMPR) obejmuje zasady i zakres współdziałania jak następuje:

- § 2.1. *Stowarzyszenia będą przygotowywały kandydatów ubiegających się o uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w specjalnościach właściwych dla Stowarzyszeń.*
2. *Działania, o których mowa w ust. 1 będą obejmowały:*
- 1) *nadzorowanie praktyk zawodowych,*
 - 2) *organizowanie kursów przygotowawczych do egzaminu na uprawnienia budowlane,*
 - 3) *opracowywanie programów praktyk i kursów, o których mowa w pkt. 1 i 2: programy będą uzgadniane z izbą.*
3. *Stowarzyszenia będą zgłaszały kandydatów do powoływanych przez Izbę komisji egzaminacyjnych, a także współdziałały z Izbą w przygotowywaniu programów egzaminów na uprawnienia budowlane oraz regulaminów związanych ze sposobem i trybem przeprowadzania tych egzaminów.*
- § 3. *Stowarzyszenia – na życzenie Izby – będą opiniować kandydatów na rzeczoznawców budowlanych oraz będą współdziałały z Izbą w opracowywaniu regulaminów postępowania kwalifikacyjnego w sprawach nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego.*
- § 4.1. *Stowarzyszenia, współdziałając z Izbą, celem zapewnienia możliwości doskonalenia kwalifikacji zawodowych członków Izby przez rozwój czytelnictwa specjalistycznego, zobowiązują się zwiększyć nakłady swych czasopism tak, aby członek Izby mógł otrzymywać wybrane przez niego czasopismo specjalistyczne na dogodnych warunkach prenumeraty.*
2. *Stowarzyszenia zapewnią zamieszczanie komunikatów Izby w czasopismach wydawanych przez Stowarzyszenia.*
 3. *Stowarzyszenia zaproponują tytuły czasopism, o których mowa w ust. 1, do wyboru przez członków Izby (SEP zaproponowało „Biuletyn INPE” i „Spektrum”).*

§ 5. *Stowarzyszenia i Izba będą współdziałały w opiniowaniu wymagań programowych w zakresie kształcenia zawodowego inżynierów i techników wszystkich specjalności objętych Prawem budowlanym oraz w opiniowaniu projektów aktów normatywnych dotyczących budownictwa.*

Porozumienie jest realizowane na szczeblu krajowym w relacji PIIB – Zarządy Główne Stowarzyszeń oraz na szczeblu okręgowych OIIB – Zarządy Oddziałów SNT.

5. Realizacja porozumienia przez SEP

5.1. Przygotowania organizacyjne do przeprowadzenia pierwszej sesji egzaminacyjnej IIB

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna uchwaliła:

- a) Regulamin postępowania kwalifikacyjnego w sprawach nadawania uprawnień budowlanych (22.01.2003 r.)
- b) Regulamin przeprowadzania egzaminów i nadawania uprawnień budowlanych (14.01.2003 r.)
- c) Regulamin powoływania członków zespołów kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych w sprawach nadawania uprawnień budowlanych (14.01.2003 r.)
- d) Szczegółowy program egzaminu na uprawnienia budowlane – cz. 1. Tryb egzaminów w okręgowych izbach inżynierów budownictwa (18.02.2003 r.)
- e) KKK opracowała i przekazała do zatwierdzenia przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego szczegółowy program egzaminu na uprawnienia budowlane – cz.2. Wykaz przepisów i obowiązujący zakres ich znajomości (18.02.2003 r.)
- f) KKK skompletowała zespół autorski dla opracowania centralnego zestawu pytań egzaminacyjnych (blisko 100 autorów – w tym 16 elektryków) i przygotował umowy o dzieło do podpisu przez Przewodniczącą Rady Krajowej.

Centralna Komisja Upnień Zawodowych SEP wspólnie z członkiem KKK ds. elektrycznych wystąpiła 19.12.2002 r. z listem do Oddziałów SEP o desygnowanie swoich przedstawicieli do współpracy z nim w zakresie aktualizacji wykazu przepisów i obowiązującego zakresu ich znajomości. Do rozesłanego projektu opracowanego przez KKK wykazu 12 oddziałów SEP wniosło uwagi. Wykaz przyjęty przez KKK uwzględnia wniesione przez członka tej komisji ds. elektrycznych uwagi i wnioski na podstawie uzyskanych opinii z oddziałów SEP. Pełny wykaz zawiera 150 aktów prawnych, w tym 132 dotyczące elektryków, przy czym niektóre z nich dotyczą tylko niektórych zakresów uprawnień.

Wykaz obowiązujących aktów prawnych będzie aktualizowany przed każdą sesją egzaminacyjną. Wykaz Polskich Norm i dokumentów normalizacyjnych jest ustalany przez KKK i nie podlega uzgodnieniu z GINB. Projekty tego wykazu nadesłały niektóre Oddziały SEP.

Jak z powyższego wynika współpraca oddziałów SEP za pośrednictwem desygnowanych przez nie przedstawicieli z członkiem KKK ds. elektrycznych będzie kontynuowana.

5.2. Przygotowanie SEP do szkolenia elektryków na kursach przygotowawczych do egzaminów na uprawnienia budowlane

- a) COSiW SEP przygotowuje program kursów, weryfikację i szkolenie wykładowców SEP na tych kursach
- b) Zakład Wydawniczy INPE COSiW SEP przygotowuje wydanie 3 zeszytów specjalnych „Biuletynu INPE” zawierających materiały szkoleniowe dla wykładowców i uczestników tych kursów (łącznie ok. 400 str. druku).

5.3. Nadawanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego

KKK opracowała i przekazała do uchwalenia przez Radę Krajową PIIB „Regulamin postępowania kwalifikacyjnego w sprawie nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego (18.02.2003 r.).

Regulamin ten przewiduje także uproszczony tryb postępowania kwalifikacyjnego dotyczący rzeczoznawców stowarzyszeń – sygnatariuszy „Porozumienia w sprawie współdziałania SNT z Komitetem Org. IIB” (w specjalności instalacje i urządzenia elektryczne uproszczony tryb postępowania kwalifikacyjnego dotyczy rzeczoznawców SEP).

5.4. Inne zadania określone w porozumieniu o współdziałaniu SNT z IIB realizowane przez SEP

Zadania określone w § 4 porozumienia realizuje dwumiesięcznik SEP Biuletyn INPE (Informacje o Normach i Przepisach Elektrycznych) publikujący informacje, wybrane teksty przepisów, omówienie Polskich Norm i komentarze do nich, niezbędne do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w zakresie szeroko rozumianej elektryki i z nią związane.

W „Biuletynie INPE” publikowane są od 2001 r. komunikaty i informacje o samorządzie zawodowym inżynierów budownictwa oraz teksty statutu, regulaminów i uchwał PIIB.

W zakresie rozwoju specjalistycznego czytelnictwa i zapewnienia członkom IIB wybranego czasopisma jest potrzebna większa troska o doskonalenie kwalifikacji zawodowych i aktywność Okręgowych Izb Inżynierów Budownictwa.

6. Podsumowanie

Jak wynika z przedstawionego przeglądu, udział stowarzyszeń naukowo-technicznych w tym SEP, w organizacji samorządu zawodowego inżynierów budownictwa jest znaczący. Doświadczenia z wyborów do władz krajowych PIIB z I Zjazdu Delegatów wskazują na potrzebę bliższej współpracy Oddziałów SEP z Okręgowymi Izbami Inżynierów Budownictwa i lobbingu na rzecz udziału członków SEP we władzach okręgowych i krajowych PIIB w dobrze pojętym wspólnym interesie, a także dla rozwijania współpracy.

Pilne staje się podjęcie tej współpracy na rzecz ustawicznego podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez popularyzację czytelnictwa specjalistycznych czasopism, sympozjów i seminariów organizowanych przez SEP, a także współdziałanie w opiniowaniu projektów aktów prawnych. Potrzeba ta wynika z ustawowych zapisów i porozumienia PIIB ze Stowarzyszeniami Naukowo-Technicznymi.